

Korkea-aktiivisten jätteiden sijoituksesta keskustellaan Ruotsissa!

Keskustelu käytetyn reaktoripolttoaineen loppusijoituksesta jatkuu Ruotsissa. Syksyn aikana Kungliga Tekniska Högskolan (KHT)-korkeakoulussa toimiva tutkijaryhmä herätti suurta huomiota uusilla tutkimustuloksillaan korroosiosta, jolle käytettyä polttoainetta ympäröimään tarkoitettut kuparikapselit voivat altistua. Pahimmassa tapauksessa kapselit voivat rappeutua tuhannen vuoden sisällä.

Hallituksen neuvoa antava elin, Kärnavfallsrådet (ydinjäteneuvosto), vaati nyt tuoreessa raportissaan, että Ruotsissa ydinjätteestä vastaava SKB tekee uusia selvityksiä kuparikapselien kestävydestä. Neuvosto katsoo myös, että SKB asettaa liian löyhiä laatuvaatimuksia bentoniittisavelle, jonka on tarkoitus toimia puskurina kapselien ympärillä, kun ne on laskettu kallioperään.

Koska suomalainen jätteenkäsittely-yhtiö Posiva, joka on rakentamassa loppusijoitusta Olkiluotoon, käyttää täsmälleen samaa mallia kuin SKB, keskustelu aiheesta on välttämätön myös Suomessa.

Neuvosto peräänkuuluttaa myös Ruotsissa keskustelua siitä, pitääkö käyettyä jätettä voida nostaa loppusijoituksesta jälleenkäsittelyä varten uudeksi polttoaineeksi tulevien sukupolvien reaktoreille. Neuvosto painottaa, että kysymys uudelleenkäytöstä on kansainvälisesti yhä ajankohtaisempi. Myös STUK:in pääjohtaja Jukka Laaksonen on tuonut tämän asian esille.

Tämä on erittäin ristiriitainen kysymys. The Guardianissa 16.3.09 arvostettu tutkija Frank Barnaby Oxford Research Group-ryhmästä varoittaa OL 3-tyyppisistä EPR-reaktoreista, joissa voidaan käyttää MOX-polttoainetta, jota valmistetaan plutoniumista ja uraanista. Plutoniumia saadaan jälleenkäsittelmällä käyettyä reaktoripolttoainetta sekä atomiaseista aseriisunnassa.

Barnaby painottaa, että MOX-reaktorit lisäävät kiinnostusta jälleenkäsittelyä kohtaan, mikä johtaa kasvaviin plutoniummääriin. Barnaby korostaa, että atomiteknologian leviäminen saattaa johtaa ”atomianarkiaan”, koska valtiot, jotka ottavat käyttöön uusia atomivoimaloita, saavat helposti käsiinsä plutoniumia.

Haastattelussa The Age-lehdessä 17.11.2006 USA:n entinen varapresidentti Al Gore vahvistaa tämän:

”Minun kahdeksan vuoden kautenani Valkoisessa Talossa jokaisella ydinaseiden leviämisiongelmallalla oli yhteys reaktoriohjelmiin”.

Vähintään 40 maata, Lähi-Idästä Etelä-Amerikkaan, on ilmoittanut YK:lle olevansa kiinnostuneita atomivoimaohjelmien aloittamisesta. Vähintään 6 maata on kiinnostunut rikastamis- ja jälleenkäsittelytoiminnasta.

Suomessa meidän tulee siis kyseenalaistaa sekä käytetyn polttoaineen sijoitus että sähkön tuotanto atomivoimalla. Suomi on allekirjoittanut ydinsulkusopimuksen atomiaseiden leviämisen estämiseksi. Sopimuksen mukaan kuitenkin kaikilla valtioilla on oikeus käyttää atomiteknologiaa rauhanomaisiin tarkoituksiin, mikä on johtanut siihen, että atomiasevaltioiden määrä on lisääntynyt viidestä yhdeksään.

Ydinsulkusopimuksen tarkistuskokous pidetään toukukuussa New Yorkissa. Jotta sopimus olisi uskottava, klausuuli ”rauhanomaisesta” atomiteknologian käytöstä tulee poistaa. Jos haluamme estää atomiaseiden leviämisen meidän on lopetettava atomivoiman käyttö!

Ulla Klötzer, Naiset Atomivoimaa Vastan ja Naiset Rauhan Puolesta –liikkeiden aktiivi